Poďme sa zoznamiť Давайте познайомимося

1. Volám sa Katka. Som študentka. Učím sa slovenčinu na filologickej fakulte. Mám brata. Volá sa Vlado. Je tiež študent. Študuje medzinárodné vzťahy. Je usilovný. Obaja sme na Užhorodskej národnej univerzite. Náš otec je Ukrajinec. My sme tiež Ukrajinci. Naša mama je Slovenka. Na Slovensku máme starú mamu a starého otca. Žijú v Prešove. Môj otec je lekár, mama je podnikateľka. Naša rodina je družná.

2.

- Dobrý deň! Dovoľte, aby som sa vám predstavila. Volám sa Marta Železníková. Pracujem ako docentka na katedre slovanských jazykov. Celý tento semester sa budeme stretávať na hodinách slovenčiny. Ale najprv by sme sa mali zoznámiť. Ako sa voláte, prosím?
- Volám sa Alla Tatamická.
- Teší ma. Odkiaľ ste?
- Som z Ukrajiny.
- A vy sa ako voláte?
- Ja sa volám Anton Kováč.
- Teší ma. Vy ste tiež z Ukrajiny?
- Nie, ja pochádzam zo Slovenska, zo Svidníka.
- Som rada, že som sa s vami zoznámila. A teraz už môžeme začať pracovať.

-Ahoj! My asi budeme bývať v tejto izbe spolu. Som Martin Kapráľ.

- Michal Nociar. Teší ma.
- Odkiaľ si?
- Z Ružomberka. A ty?
- Z Nitry.
- Tiež budeš študovať na filozofickej fakulte?
- Áno. Slovenčinu a ukrajinčinu.
- Ja dejepis a ukrajinčinu. Verím, že budeme spolu dobre vychádzať.

zoznámiť sa - познайомитися
poďme sa zoznámiť - давайте познайомимося
volať sa - звати
študent - студент
študovať - вивчати
učiť sa - вивчати
fakulta - факультет
tiež - також
medzinárodné vzťahy – міжнародні відносини
usilovný - старанний
obaja - обоє, обидва
Univerzita - університет
Národný - національний
Lekár - лікар
podnikateľ - підприємець
podnikateľka - жінка-підприємець
stretávať sa - зустрічатися
hodina - урок, заняття
spolu vychádzať - розумітися, жити в згоді
vysokoškolské vzdelanie – вища освіта

Aké veci sú alebo nie sú	Якими речі є або не є
veľký – malý	великий – малий
dobrý – zlý	добрий – злий
pekný – škaredý	гарний – страшний
nový – starý (o veciach)	новий – старий (про речі)
mladý – starý (o osobách)	молодий – старий (про особу)
široký – úzky	широкий – вузький
vysoký – nízky	високий – низький
dlhý – krátky	довгий – короткий
drahý – lacný	дорогий – дешевий
teplý – studený/chladný	теплий – холодний
silný – slabý	сильний – слабкий
plný – prázdny	повний – порожній
veselý – smutný	веселий – сумний
vlastný – prenajatý	власний – орендований
tučný – chudý	товстий – худий
hrubý – tenký	грубий – тонкий
pomalý – rýchly	повільний – швидкий
obsadený – voľný	зайнятий – вільний
moderný – nemoderný	сучасний – несучасний
vypnutý – zapnutý	вимкнений – увімкнений, виключений – включений

Farby	Кольори
biela	білий
čierna	чорний
modrá	синій, голубий
zelená	зелений
červená	червоний
žltá	жовтий

hnedá	коричневий
ružová	рожевий
fialová	фіолетовий
oranžová	оранжевий
sivá	сірий
zlatá	золотий
strieborná	срібний

Koho je to?

Чиє це?

singulár	*plurál*	*однина*	*множина*
môj/moja/moje	moji/moje	мій/моя/моє	мої
tvoj/tvoja/tvoje	tvoji/tvoje	твій/твоя/твоє	твої
jeho	jeho	його	його
jej	jej	її	її
jeho	jeho	його	його
náš/naša/naše	naši/naše	наш/наша/наше	наші
váš/vaša/vaše	vaši/vaše	ваш/ваша/ваше	ваші
ich	ich	їх	їх

* У письмовій комунікації до конкретного адресата використовуємо і Váš/Vaša/Vaše/Vaši/Vaše (Ваш/Ваша/Ваше/Ваші).

Neurčité vs. negatívne zámená

Неозначені та заперечні займенники

niekto – nikto	хтось – ніхто
niečo – nič	щось – ніщо
niekedy – nikdy	колись – ніколи
nejako – nijako	якось – ніяк
niekde – nikde	десь – ніде
niekam – nikam	кудись – нікуди

nejaký – nijaký/žiaden	якийсь – ніякий/жодний
niekoľko	декілька
niečí – ničí	чийсь – нічий
niektorý – žiaden	деякий – жодний
každý/všetci	кожен/усі
všetko	усе
vždy	завжди
všade	усюди

Правила вживання антропонімів у словацькій мові

Pravidlá používania antroponým v slovenčine

Сучасні правила вживання власних особистих іменування дещо відрізняються від звичних для нас норм. У словацькій мові склалася традиція двокомпонентного називання людини в офіційному стилі, в якому ім'я завжди передує прізвище.

Жіноча прізвище утворюється від прізвища батька чи чоловіка за допомогою форманта -ová: Blanárová, Majtánová, Sabolová; так само оформляються прізвища іноземок, напр.: Pugačevová, Ivanovová, Ševčenková, Kaasová, Clintonová, Girardotová.

Назва родини утворюється с допомогою суфікса -ovc (i) від прізвища глави сім'ї і вживається у множині: Blanárovci, Majtánovci, Sabolovci.

При звертанні використовується формула ***пан (пані)+прізвище***: **pán Rusnák, pani Štefániková**; в діловому мовленні до людини прийнято звертатися за назвою професії, посади або титулу, напр.: pán profesor, pani učiteľka, pán čašník, pani vedúca

Прикметники в називному відмінку однини і множини
Prídavne mená v nominatíve singuláru a plurálu

У словацькій мові прикметники відповідають на питання **aký? aká? aké?** І змінюються за родами, відмінками і числами. Закінчення прикметника залежить від того, до якої з двох основ – твердої **(pekný)** або м'якої **(cudzí)** – належить прикметник. Відповідно до цього прикметники називного відмінка однини мають наступні закінчення:

aký? - ý/í		**aká? - á/ia**		**aké? - é/ie**	
pekný	cudzí	pekná	cudzia	pekné	cudzie
dom	dom	izba	izba	slovo	slovo

Прикметники називного відмінка множини відповідають на питання **akí? aké?** В залежності від того, з іменником істоти **(akí?)** або неістоти **(aké?)** сполучається прикметник. Від цього ж залежить і їх закінчення в множині:

aké? – é/ie (m.r neživotné)		**aké? – é/ie (ž.r neživotné)**		**aké? – é/ie (s.r neživotné)**	
pekné	cudzie	pekné	cudzie	pekné	cudzie
domy	domy	izby	izby	slová	slová
akí? – í/í (m.r životné)		**aké? – é/ie (ž.r. životné)**		**aké? – é/ie(s.r. životné)**	
pekní !!!	cudzí	pekné	cudzie	pekné	cudzie
muži	muži	ženy	ženy	deti	deti

Вказівні займенники *ten, ta, to*
Ukazovacie zámená ***ten, tá, to***

	Singulár			**Plurál**	
	M. r	**Ž.r**	**S.r.**	**M.r**	**S.r., ž.r.**
N	ten	tá	to	tí/tie	tie
G	toho	tej	toho	tých	tých
D	tomu	tej	tomu	tým	tým
A	toho / ten	tú	to	tých/tie	tie
L (o)	tom	tej	tom	tých	tých
I	tým	tou	tým	tými	tými

Mám toho priateľa. Mám ten slovník.

Tí priatelia sú dobrí. Tie priateľky, tie slovníky, tie slová sú dobré.

Mám tých priateľov. Mám tie priateľky. Mám tie slovníky. Mám tie slová.

Не забувайте про тверду вимову [t] в формах tí, tie!

ВПРАВА 1

Поставте питання за взірцем:
Káva je čierna. - Aká je káva?
Okuliare sú ružové. - Aké sú okuliare?

Čašník je mladý. Sestra je skromná. Firma je súkromná. Auto je drahé. Minerálka je lacná. Ovocie je zrelé. Fľaša je prázdna. Voda je horúca. Šalát je zeleninový. Jazyk je cudzí. Teta je smutná. Mačka je hravá. Víno je suché. Otázka je zaujímavá. Cvičenie je náročné. Skúška je ťažká. Učiteľ je prísny. Hodinky sú presné. Manželka je šikovná. Chlieb je mäkký. Dodávky sú pravidelné. Otec je veselý. Strom je vysoký. Nebo je modré. Zošit je hrubý. Človek je tučný. Počasie je zlé. Mäso je surové. Huby sú jedlé. Ulica je široká. Slovník je krátky. Nôž je ostrý. Pivo je horké. Nehoda je tragická. Susedka je zvedavá. Zemiaky sú chutné.

ВПРАВА 2

Утворіть діалог за взірцем:
Strom je vysoký. Je ten strom vysoký? - Ano, je. (Nie, nie je.)

Stolík je nízky. Káva je horúca. Auto je čisté. Okno je špinavé. Mačka je lenivá. Chlapec je veselý. Kvetina je pekná. Nôž je ostrý. Zmrzlina je chladná. Večera je chutná. Pohár je prázdny. Babička je stará. Robotník je pracovitý. Časopis je nový. To pivo je slovenské.

☺*Поговоримо про Вас?*

Rozumiete mi? Ako sa voláte? Koľko máte rokov? Ste študentka? Čo študujete? Aké cudzie jazyky ovládate? Rozprávate po slovensky? Máte priateľa? Ako sa volá? Čím je on? Kto je Váš otec? Kto je Vaša mama? Ste Ukrajinci alebo Slováci?

Вправа 3

Перекладіть речення на словацьку мову:

Як тебе звати? Мене звуть Мирослав. Скільки тобі років? У тебе є брат? Ким працюють твої батьки? Мій батько підприємець. В якому університеті ти навчаєшся? Цей учень старанний. Мій сусід - професор. Ця машина дешева. Його дружина красива. Ми - словачки. Вони - українці. Вони живуть в Ужгороді. У нашого сусіда новий гараж. У мого брата є сучасний комп'ютер. Моїй сестрі

двадцять років. Як ваші справи? У моєї мами вища освіта. Мені треба багато вчитися. Твій батько любить словацьке пиво? У тебе вже є шенгенська віза

І попрацюємо над вимовою:

Вправа 1
Читайте слова, чітко вимовляючи дифтонг ô: вуо

bôb, bôľ, bôr, dedinôčka, dôchodca, dôjsť, dôležitý, dôkaz, dôraz, dôrazný, dôsledok, dôstojný, dôverný - конфіденційний , dôvod, dôvtipný - спритний , hrôza, hôrka, hôrny, chôdza, knôt - гніт, kôl, kôň, kôra, kôstka, stôl.

Вправа 2
Потренуймо вимову дифтонга ô, порівнюючи його з артикуляцією о:

Hora – hôr	boh – bôžik	bolieť – bôľ
Kosa – kôs	bok – bôčik	chodiť – chôdza
Osoba – osôb	dedina – dedinôčka	lahodný – lahôdka
Socha – sôch	fialka – fialôčka	mohol – môžem
Stopa – stôp	hora – hôrka	moja – môj
Voda – vôd	krok – krôčik	osem – ôsmy
Kôl – kola	noha – nôžka	podojiť – pôdoj
Kôň – koňa	potok – potôčik	porodiť – pôrod
Nôž – noža	rok – rôčik	postiť sa – pôst
Stôl – stola	sirota – sirôtka	rozličný – rôzny
Vôl – vola	život – živôtik	voňať – vôňa

Вправа 3: Тренуйте вимову дифтонгів та довгих голосних, читаючи словацькі вірші:

Fujara
Fujara je samá dierka,
na tých dierkach žiadne dvierka,
miesto dvierok sú tam prsty,
každú pieseň majú v hrsti.

